

ຕາຕະລາງທາດມູນເຄມີ

H																He	
Li	Be											B	C	N	O	F	Ne
Na	Mg											Al	Si	P	S	Cl	Ar
K	Ca	Sc	Ti	V	Cr	Mn	Fe	Co	Ni	Cu	Zn	Ga	Ge	As	Se	Br	Kr
Rb	Sr	Y	Zr	Nb	Mo	Tc	Ru	Rh	Pd	Ag	Cd	In	Sn	Sb	Te	I	Xe
Cs	Ba	La	Hf	Ta	W	Re	Os	Ir	Pt	Au	Hg	Tl	Pb	Bi	Po	At	Rn

ພາກທີ I ຕາຕະລາງທາດມູນເຄມີ

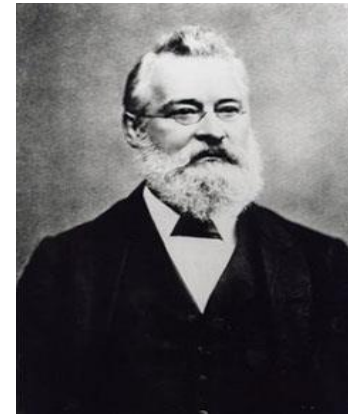
ບົດທີ 1

ການຈັດທາດເປັນຮອບວຽນ ແລະ ຈຸ
ຂອງນັກເຄມີແຕ່ລະຍຸກ

Johann Wolfgang Döbereiner, 1829

Born	13 December 1780
Died	24 March 1849 (aged 68)
Nationality	German
Fields	Chemistry
Known for	Döbereiner's triads Döbereiner's lamp

John Newlands, 1860

Born	26 November 1837
Died	29 July 1898(aged 60)
Nationality	British
Fields	Analytical chemistry
Known for	Periodic table , law of octaves

Dmitri Ivanovich Mendeleev, 1869

Born	8 February 1834
Died	2 February 1907 (aged 72)
Nationality	Russian
Fields	Chemistry , physics and adjacent fields
Known for	Formulating the Periodic table of chemical elements

Julius Lothar Meyer, 1869

Born	August 19, 1830 Germany
Died	April 11, 1895 (aged 65)
Fields	Chemistry
Known for	Periodic table of chemical elements

(Henry Moseley, 1912)

Born	23 November 1887
Died	10 August 1915 (aged 27)
Nationality	<u>British</u>
Fields	<u>Physics</u> , <u>chemistry</u>
Known for	<u>Atomic Number</u> , <u>Moseley's Law</u>

1. ການຈັດທາດຂອງໂຈຮັນ ວູຟກັງ ໂດເບີໄຣເນີ

(Johann Wolfgang Dobereiner, 1829)

ຈັດທາດເປັນກຸ່ມໆລະ 3 ທາດ ຕາມຄຸນ
ລັກສະນະທີ່ຄ້າຍຄືກັນເອີ້ນວ່າ: Triads ໂດຍທາດ
ທີ່ຢູ່ເຄິ່ງກາງຈະມີມວນສານອາໂຕມໃກ້ຄຽງກັບຄ່າ
ສະເລ່ຍຂອງມວນສານອາໂຕມຂອງທາດ 2 ທາດ

Triads ຂອງ ໂຈຮັນ ລູຟກັງ ໂດເບີໄຮເນີ

Li 7

Ca 40

Cl 35

Na 23

Sr 88

Br 80

K 39

Ba 137

I 129

ແຕ່ເມື່ອນຳຫຼັກການ Triads ມາໃຊ້ກັບ
ທາດກຸ່ມອື່ນ ເຊັ່ນ:

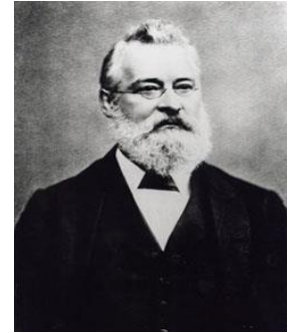
Cu (63.6), Ag (108), Au (197)

Zn (65.4), Cd (112.4), Hg (200.6)

**ມວນສານອາໂຕມຂອງທາດເຄິ່ງ
ກາງບໍ່ໄດ້ມີຄ່າເປັນຄ່າສະເລ່ຍຂອງມວນ
ສານອາໂຕມ ຂອງທາດໃນແຕ່ລະກຸ່ມ**

2. ການຈັດທາດຂອງຈອນ ນິວແລນ (John Newlands, 1860)

Law of Octaves

ຖ້ານຳທາດມາລຽງຕາມມວນສານອາໂຕມ
ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນແຖວໆລະ 8 ທາດ, ຈາກທາດ
ທີ 1 ເຖິງທາດທີ 8 ແລ້ວຈະໄດ້ທາດທີ 9 ທີ່
ມີຄຸນລັກສະນະຄ້າຍຄືທາດທີ 1 ແລະທາດທີ
16 ມີຄຸນລັກສະນະຄ້າຍຄືທາດທີ 8

H He Li Be B C N O
F Ne Na Mg Al Si P S

**ກຸົດເກນນີ້ໃຊ້ໄດ້ກັບທາດທີ່ມີມວນສານອາໂຕມ
ບໍ່ເກີນມວນສານອາໂຕມຂອງການຊື່ອອມ**

ຖ້າທ່ານທາດມາລຽງຕາມມວນສານອາໂຕມທີ່
ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນແຖວ, ຈະພົບວ່າທາດທີ 8 ຈະ
ມີຄຸນລັກສະນະຄ້າຍຄືທາດທີ 1 ແລະ ທາດ
ຕໍ່ມາຈະມີຄຸນລັກສະນະຊໍ້າກັນ ເລື້ອຍໆ (ບໍ່
ນັບທາດ H ແລະ ກາສລ້າ)

ກົດເກນນີ້ໃຊ້ໄດ້ກັບທາດທີ່ມີມວນສານອາໂຕມ
ບໍ່ເກີນມວນສານອາໂຕມຂອງການຊື່ອອມ

ຕາຕະລາງທາດຂອງ ຈອນ ນິວແລນ

H

Li	Be	B	C	N	O	F
Na	Mg	Al	Si	P	S	Cl
K	Ca	Cr	Ti	Mn	Fe	Co,Ni
Cu	Zn	Y	In	As	Se	Br
Rb	Sr	La, Ce	Zr	Nb,Mo	Ru,Rh	Pd
Ag	Cd	U	Sn		Te	I
Cs	Ba, V					

3. ການຈັດທາດຂອງ ດີມິດຕຣີ ແມນເດເລ
ແອຟ (Dmitri Mendeleev ,1869)

ຈູລິອຸສ ໂລທາຣ ເມເອີຣ

(Julius Lothar Meyer, 1869)

Dmitri Ivanovich Mendeleev

Julius Lothar Meyer

ຖ້າລຽງທາດຕ່າງໆ ຕາມມວນສານ
ອາໂຕມຈາກນ້ອຍໄປຫຼາຍ ໂດຍໃຊ້ຄຸນ
ລັກສະນະທີ່ຄ້າຍຄືກັນຕາມລວງຕັ້ງ ໃນ
ບາງກໍລະນີກໍມີການຈັດສະຫຼັບກັນ ເພື່ອໃຫ້
ຄຸນລັກສະນະຕາມລວງຕັ້ງສອດຄ່ອງກັນ
ເຊັ່ນ: K ກັບ Ar

--> ກົດເກນພິລິອໍດິກ (Periodic Law)

ກົດເກນພິລິອໍດິກ (Periodic Law)

ຄຸນລັກສະນະທາງເຄມີ ແລະ ທາງຟີຊິກຂອງທາດຕ່າງໆ ນັ້ນປ່ຽນແປງໄປໃນລັກສະນະ ທີ່ເປັນຊ່ວງໆ ໂດຍຈະພົວພັນກັບມວນສານອາໂຕມຂອງມັນ.

			Ti = 50	Zr = 90	? = 180
			V = 51	Nb = 94	Ta = 182
			Cr = 52	Mo = 96	W = 186
			Mn = 55	Rh = 104.4	Pt = 197.4
			Fe = 56	Ru = 104.4	Ir = 198
		Ni =	Co = 59	Pd = 106.6	Os = 199
			Cu = 63.4	Ag = 108	Hg = 200
			Zn = 65.2	Cd = 112	
			? = 68	Ur = 116	Au = 197 ?
			? = 70	Sn = 118	
			As = 75	Sb = 122	Bi = 210
			Se = 79.4	Te = 128 ?	
			Br = 80	I = 127	
			Rb = 85.4	Cs = 133	Tl = 204
			Sr = 87.6	Ba = 137	Pb = 207
			Ce = 92		
			La = 94		
			Di = 95		
			Th = 118?		
H = 1	Be = 9.4	Mg = 24			
	B = 11	Al = 27.4			
	C = 12	Si = 28			
	N = 14	P = 31			
	O = 16	S = 32			
	F = 19	Cl = 35.5			
Li = 7	Na = 23	K = 39			
		Ca = 40			
		? = 45			
		?Er = 56			
		?Yt = 60			
		?In = 75.6			

ຕາຕະລາງທາດຂອງ ແມ່ນເດເລແອພ, 1869

ຂໍ້ບົກຜ່ອງຂອງການຈັດຕາຕະລາງທາດຂອງທ່ານ ແມນເດເລແອຟ

ຕໍາແໜ່ງຂອງທາດບາງທາດຈະປະກົດຢູ່ໃນກຸ່ມທີ່ມີຄຸນ
ລັກສະນະທາງເຄມີ ແລະ ຟີຊິກທີ່ແຕກຕ່າງກັນຈຶ່ງຕ້ອງ
ຍົກເວັ້ນ ບໍ່ລຽງຕາມມວນສານອາໂຕມບາງທາດ

ເຊັ່ນ Te (ມວນສານອາໂຕມ = 128) ກັບ I
(ມວນສານອາໂຕມ = 127)

ຖ້າຈັດທາດທັງສອງລຽງຕາມລຳດັບມວນ
ສານອາໂຕມແລ້ວ ທາດທັງສອງຈະບໍ່ໄດ້ຢູ່ຈຸດດຽວ
ກັນ ທາດທີ່ມີຄຸນລັກສະນະຄ້າຍຄືກັນ ຈຶ່ງຕ້ອງມີ
ການສະຫຼັບຕໍາແໜ່ງ

4. ການຈັດທາດຂອງເຮນຣີ ໂມສລີ (Henry Moseley, 1912)

ຄົ້ນພົບວ່າ ເລກອາໂຕມມີຄວາມສໍາພັນ
ກັບຄຸນລັກສະນະຂອງທາດຫຼາຍກວ່າມວນ
ສານອາໂຕມ ຈຶ່ງໄດ້ຈັດທາດລຽງຕາມເລກ
ອາໂຕມເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງສາມາດແກ້ໄຂບັນຫາ
ການຈັດຕາຕະລາງທາດຂອງແມນເດເລ
ແອຟໄດ້

5. ຕາຕະລາງທາດມູນເຄມີໃນປັດຈຸບັນ

Periodic Table of the Elements 2005

1 H 1.01																	18 He 4.00
3 Li 6.94	4 Be 9.01											13 B 10.81	14 C 12.01	15 N 14.01	16 O 15.99	17 F 19.00	10 Ne 20.18
11 Na 22.99	12 Mg 25.31											13 Al 26.98	14 Si 28.09	15 P 30.97	16 S 32.07	17 Cl 35.45	18 Ar 39.95
19 K 39.10	20 Ca 40.08	21 Sc 44.96	22 Ti 47.87	23 V 50.94	24 Cr 52.00	25 Mn 54.94	26 Fe 55.85	27 Co 58.93	28 Ni 58.69	29 Cu 63.55	30 Zn 65.41	31 Ga 69.72	32 Ge 72.64	33 As 74.92	34 Se 78.96	35 Br 79.90	36 Kr 83.80
37 Rb 85.47	38 Sr 87.62	39 Y 88.91	40 Zr 91.22	41 Nb 92.91	42 Mo 95.94	43 Tc (98)	44 Ru 101.07	45 Rh 102.91	46 Pd 106.42	47 Ag 107.87	48 Cd 112.41	49 In 114.82	50 Sn 118.71	51 Sb 121.76	52 Te 127.60	53 I 126.90	54 Xe 131.29
55 Cs 132.91	56 Ba 137.33	57 La 138.91	72 Hf 178.49	73 Ta 180.95	74 W 183.84	75 Re 186.21	76 Os 190.23	77 Ir 192.22	78 Pt 195.08	79 Au 196.97	80 Hg 200.59	81 Tl 204.38	82 Pb 207.2	83 Bi 208.98	84 Po (209)	85 At (210)	86 Rn (222)
87 Fr (223)	88 Ra (226)	89 Ac (227)	104 Rf (261)	105 Db (262)	106 Sg (266)	107 Bh (264)	108 Hs (270)	109 Mt (268)	110 Ds (281)	111 Rg (272)							

58 Ce 140.12	59 Pr 140.91	60 Nd 144.24	61 Pm (145)	62 Sm 150.36	63 Eu 151.97	64 Gd 157.25	65 Tb 158.93	66 Dy 162.50	67 Ho 164.93	68 Er 167.26	69 Tm 168.93	70 Yb 173.04	71 Lu 174.97
90 Th 232.04	91 Pa 231.04	92 U 238.03	93 Np (237)	94 Pu (244)	95 Am (243)	96 Cm (247)	97 Bk (247)	98 Cf (251)	99 Es (252)	100 Fm (257)	101 Md (258)	102 No (259)	103 Lr (262)

ຕາຕະລາງທາດໃນປັດຈຸບັນ

---

1. ຈັດລຽງຕາມການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງເລກອາໂຕມ ແຕ່ຊາຍໄປຫາຂວາ
2. ທາດລຽງຕາມລຳດັບການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງເລກອາໂຕມ ແລະ ເປັນແຖວຕາມລວງນອນ ເອີ້ນວ່າ: ຮອບວຽນ (periodic) ເຊິ່ງມີທັງໝົດ 7 ຮອບວຽນ

3. ທາດໃນແຖວຕາມລວງຕັ້ງ ມີທັງໝົດ 18 ແຖວ ເອີ້ນວ່າ: ຈຸ (Group) ເຊິ່ງມີຕົວເລກ ກຳກັບ ແບ່ງອອກເປັນຈຸຕົ້ນຕໍ A ແລະ ຈຸ ສຳຮອງ B ໂດຍທີ່

ຈຸຕົ້ນຕໍ A ມີ 8 ຈຸ ຄື ຈຸ IA ຈົນເຖິງ VIIIA
ຈຸສຳຮອງ B ມີ 8 ຈຸ ຄື ຈຸ IB ຈົນເຖິງ VIII B
ແຕ່ລຽງເລີ່ມຈາກຈຸ III B ຈົນເຖິງ II B ທາດ
ໃນຈຸ ທັງໝົດເອີ້ນວ່າ ທາດໂລຫະສົ່ງຕໍ່
(Transition Elements)

ຕາຕະລາງທາດໃນປັດຈຸບັນ Periodic table

---

4. ທາດ 2 ແຖວທີ່ຢູ່ທາງລຸ່ມຕາຕະລາງ
ເຊິ່ງແຍກໄວ້ຕ່າງຫາກນັ້ນ ເອີ້ນວ່າ
ທາດໂລຫະສົ່ງຕໍ່ພາຍໃນ (Inner
transition elements)

ທາດແຖວເທິງ ຄືທາດທີ່ມີເລກອາໂຕມຕັ້ງແຕ່ 58 ຫາ 71 ເອີ້ນວ່າ ກຸ່ມທາດລານຕານິດ (Lanthanide series) ທາດໃນກຸ່ມນີ້ຄວນຈະຢູ່ຈຸ III B ຮອບວຽນທີ່ 6 ໂດຍລຽງຕໍ່ຈາກທາດ La

ທາດແຖວລຸ່ມ ຄືທາດທີ່ມີເລກອາໂຕມຕັ້ງແຕ່ 90 ຫາ 103 ເອີ້ນວ່າ ກຸ່ມທາດອາກຕິນິດ (Actinide series) ທາດໃນກຸ່ມນີ້ຄວນຢູ່ໃນຈຸ III B ຮອບວຽນທີ່ 7 ໂດຍລຽງຕໍ່ຈາກທາດ Ac

ຕາຕະລາງທາດໃນປັດຈຸບັນ

5. ທາດຮີໂດຣແຊນມີຄຸນລັກສະນະບາງຢ່າງ ຄ້າຍຄືທາດຈູ 1 A ແລະ ມີຄຸນລັກສະນະບາງ ຄ້າຍຄືຈູ 7 A ຈຶ່ງແຍກໄວ້ຕ່າງຫາກ

6. ທາດທີ່ເປັນ ໂລຫະ ແລະ ອະໂລຫະ ຖືກແຍກ ອອກຈາກກັນໂດຍ ເສັ້ນຊຶກແຊກ ໂດຍທາງຊ້າຍ ຂອງເສັ້ນຊຶກແຊກ ເປັນໂລຫະ ສ່ວນທາດທີ່ຢູ່ທາງ ຂວາເປັນອະໂລຫະ ສ່ວນທາດທີ່ຢູ່ບໍລິເວນເສັ້ນຊຶກ ແຊກ ເປັນທາດເຄິ່ງໂລຫະ (Metalloid)

ຊື່ສະເພາະຕາມຈຸ

- ຈຸ IA: ໂລຫະດັ່ງ (alkali metals)
- ຈຸ IIA : ໂລຫະດັ່ງດິນ (alkaline earth metals)
- ຈຸ VIA: ການໂກແຊນ (chalcogens)
- ຈຸ VIIA: ຮາໂລແຊນ (halogens)
- ຈຸ VIIIA : ກາສລ້າ (noble gases)

?

ສະຫຼຸບ

1. Johann Wolfgang Dobereiner,
1829
Triads

2. John Newlands),1860
Law of Octaves

ການຈັດຕາຕະລາງ
ທາດຂອງນັກເຄມີແຕ່
ລະຍຸກ

3. Dmitri Mendeleev,1869
Julius Lothar Meyer, 1869
Periodic Law

5. ຕາຕະລາງທາດມູນ
ເຄມີໃນປັດຈຸບັນ

4. (Henry Moseley,1912)
periodic

ບົດເຝິກຫັດ

ໃຫ້ນັກຮຽນແກ້ບົດເຝິກຫັດທ້າຍບົດ

ໜ້າ 4-5

THANKS
